



# DESEMBERGÅVA

av Linn T. Sunne

NYNORSKSENTERET

## KAPITTEL 1 – HELIN

*Ei stjerne skin i mørke desember  
ho gir lys i våre inste rom*

Helin ser seg overraska rundt i klasserommet. Ho kjem som vanleg to minutt før skuledagen startar, og då er det alltid fullt kaos. Men i dag er det halvmørkt, levande lys, og på smarttavla fell snøen mjukt over eit roleg, blåkvitt landskap. Dette er seriøs julestemning! At det faktisk regnar og blæs der ute i morgonmørkeret, kan ikkje merkast inne i klasserommet. Men så klart, det er jo første desember i dag. Ho burde hugsa det, både ho og storesøster Jenny har fått kalendergåver, nye hårstrikkar.

Julesongen overdøyver nesten dei tjue andre i klasserommet. Kva har Tor fått føre seg no? At dei skal bli ein koseklasse, syngje julesongar og slutte å bråke og plage kvarandre? Han kan drøyme.

Tor skrur julemusikken ned, og ja, det har han visst tenkt.

– Velkomen til advent her på Fossegrimen skule.  
– Kva skjer? spør Bjørk. Ho er den beste i heile klassen. Kan seie kva som helst, gjer det også, går i svarte klede og har berre fargar på naglelakk og hår. Denne veka er det grønt hår og rosa naglelakk. – Som eg sa, no er det advent, seier Tor med snillestemma. – Vi startar kvar dag med ei roleg og hyggeleg stund. Og vi skal ...

Døra opnar seg, og der kjem – som vanleg, fem over – nummer tjueto. Dennis. Han er den definitivt største dusten i klassen, og det seier ikkje lite.

– Då er vi alle, velkomen, seier Tor, og Dennis sig ned på stolen og slenger sekken hardt i golvet.  
– No skal de høyre, i adventstida skal vi alle ha ein hemmeleg nisseven!  
Tor gjer sitt beste, han gjer det. Kvar dag prøver han å få klassen til å vere greie, til å sjå opp frå skjermene, følge med, lære matte, norsk, fysikk og kjemi.  
– Vi går ikkje på barneskulen lenger, seier Mo frå bakarst i klasserommet.  
– Ikkje ver så redde for å vere barnslege. Jula er ei tid for å sleppe laus barnet i seg!  
svarar Tor.  
– Kva går nisseven-opplegget ut på, då? spør Mo.

Tor forklarar. Dei skal kjøpe gåver til kvarandre som dei skal få i adventstida.

– Og her kjem hemmeleg-delen inn. Eg har laga lappar, så trekker de namnet til nokon i klassen. De må ikkje seie til nokon kven som er den hemmelege venen! De skal gi ei lita gåve, og kanskje gjere andre hyggelege ting for den hemmelege venen også?

– Så teit! roper Vega.  
– Nei, då, det blir fint, seier Tor. – Og det treng ikkje vere dyre gåver. Det kan vere eit gåvekort på ein gåtur eller ein kortstokk, eller ... eller ...  
Han leiter etter orda, men finn dei ikkje. Helin ventar på ein stor latter eller mange protestar, men det kjem ikkje.

*Ei stjerne skin i mørke desember  
ho gir lys i våre inste rom*

tonar ut i klasserommet, som er merkeleg roleg. Hemmeleg nisseven – kanskje det kan bli fint likevel? Helin har i alle fall eit håp og eit ønske.

Strofene i julesongen er henta frå «Stjerna i desember» av Gaute Øvereng.

## KAPITTEL 2 – DENNIS

Kan det bli verre? Hemmeleg nisseven? Kva slags barnehage er dette? Dennis sukker høgt. Han vil berre bort frå denne klassen og plassen. Enten er folk bråkete og plagsame, eller stille og skremde. Nokre få skikkeleg smarte. Bjørk er jo litt morosam, og han nye som kom i haust, verkar ganske ok. Men elles? Berre raringar. Det beste er å halde seg for seg sjølv og kome litt for seint kvar dag. Ikkje prate med nokon, så er det ingen som bryr seg med han, heller. Ingen spørsmål om kva som skjer heime hos han. Om han har det bra.

Jo då, det kunne bli verre. Tor hadde fortsett.

– De kjem sjølvsagt til å lure på kven den hemmelege nissevenen er, og de må berre gjette! Vi kjem til å ha ei hyggeleg avslutning der de kan få avsløre kven de har vore hemmeleg ven med. Det blir ei stor avslutning med foreldre og besteforeldre og tanter og onklar om de vil! Vi skal skape gode minne saman!

Dennis hadde fått skikkeleg klump i magen. Det var det siste han ville, ei stor og lukkeleg avslutning for heile familien. Tor kom bort med ei lue full av lappar.

– Æsj, det luktar jo bæs av lappane. Har du ikkje vaska deg i dag? sa han høgt då han trekte. Såg på lappen, gjorde oppkast-ansikt. Nokre få lo.

No vandrar Dennis rundt på kjøpesenteret for å leite etter gåve, utruleg nok. Kjenner dei tilsette ser på han, berre fordi han går i svarte klede og trekker lua langt ned. Føkk dei.

– Kva skal ein kjøpe, liksom? Hårspray? seier nokon bak han. Dennis bråsnur seg. Det er han nye som står der, er ute i same ærend. Liam, var det. Kva bryr han seg for? Dennis vil slenge ut noko, be han pelle seg langt vekk.

– Nei, sei det. For ein idiotisk ide, heile greia. Kven skal du kjøpe gåve til? Det kom ikkje ut slik han hadde tenkt. Men same det.

– Det kan eg jo ikkje seie, seier Liam og ristar på hovudet. Så han tek dette seriøst, altså.

– Eg veit ikkje om eg gidd, seier Dennis.

– Jo, kom igjen. Det er same kva det er. Berre kjøp noko.

Dennis trekker på skuldrene. Går vidare. Då han ser seg rundt, er ikkje Liam der lenger. Same det og.

Til slutt finn han noko som ikkje er dyrt, og som han tenker at ei jente kan like. Ein boks Nugatti. Alle liker vel det?

## KAPITTEL 3 – HELIN

– Kven? spør Bjørk med store auge då Helin kjem på skulen og leverer den blå pakka.  
 – Du så klart, svarar Helin og blunkar. – Nei, då. Du får vere min offisielle ven heile året!

Helin vil faktisk vere med på dette opplegget. Halde det hemmeleg, men ikkje av den koselege grunnen Tor hadde tenkt. Ho hadde kjent hjartet dunke då ho trekte lappen og bretta han ut, tenk om det var han! Han med den raude, heimestrikka genseren og det lyse håret som det ser ut som han har klipt heilt sjølv. Han nye. Liam. Ho har ikkje snakka med han enno, men har fått med seg at han er interessert i musikk. Og det ser ut som han drit i andre på ein god måte. At han er seg sjølv, berre.

Ho skulle gjerne bli betre kjent med han. Gjort noko fint for han. Som å vere hemmeleg ven. Og så skjedde det verste som kunne skje. At då ho med skjelvande fingrar bretta ut lappen, stod det feil namn der. Namnet på den største idioten i klassen, som hadde spurt om ho hadde mensen og ledd av henne i gymmen. Han ingen liker. Dennis.

Dennis, kven ville vel vere ven med ein slik dust, hemmeleg eller ikkje? Men ho hadde gjort som Tor sa, ordna ei gåve. Pakka henne inn i blått papir og skrive namnelapp på. Levert henne i gåvekorga dei skulle trekke frå. Korga stod bak eit skap i klasserommet, så ingen skulle sjå kva for ei pakke dei la oppi.

– Eg fekk Liam! kviskrar Bjørk altfor høgt. – Er han ikkje kjekk? Eg har gitt han heimestrikka sokkar med ein dusj av den nyaste parfymen min. Originalt, koseleg, varmt, og når han kjenner lukta av meg, kjem han til å assosiere alle dei tinga med meg. Eg ER jo original, koseleg og varm!  
 – Visste ikkje at du kunne strikke, mumlar Helin. Viss det ikkje hadde vore akkurat Liam, kunne det vore morosamt. Kven ønsker seg vel parfymerte ullsokkar, liksom?  
 – Eg har ikkje akkurat strikka dei sjølv, men nokon har strikka dei, seier Bjørk. – Det er vel ikkje poenget!

Typisk at Bjørk skulle trekke Liam. Og at ho berre buste ut med det. Helin kjente seg tung i magen.

Det hjelper ikkje akkurat at Dennis kjem forbi og gjer ekle rørsler med handa.  
 – Æsj! freser Bjørk etter han, og han gliser tilbake under den svarte hetta.  
 Han fortener slett ikkje gåva i blått papir. Godt ho ikkje har kjøpt noko dyrt.

## KAPITTEL 4 – DENNIS

Det er ikkje ofte at Dennis spring. Det skjer i alle fall ikkje når gymmlærar Frida står og roper at han *skal* springe. Men no skjer det. Regn og snø piskar mot ansiktet, det blæs alle vegar. Skulen er redninga, utruleg nok.

Som om det ikkje var ein dritmorgon frå før. Pappa hadde masa før han gjekk i dag tidleg. Om han ikkje gledde seg. At dei skulle planlegge jula i ettermiddag. Kva treng dei av gåver, mat og pynt? Dennis kunne ikkje brydd seg mindre.

Han sparka borti ein sekk som låg midt i vegen på veg til plassen sin i klasserommet. Kanskje to. Overhørde sure rop. Folk fekk då passe på tinga sine. Det var ikkje hans problem at det låg ting akkurat der han skulle gå.

Han søkk ned på plassen sin, søkk ned i tankane. Korleis skal jula bli? I alle fall ikkje slik pappa trur. Det blir ikkje som på tv. Det er lenge sidan han har sett mamma no. Er ho som før?

– Dennis! Jorda kallar!

Han ser fort opp, alle ser på han. Tor har nok prøvd å få kontakt ei stund. Har timen begynt? Føkk dei flirfulle blikka.

– Du trekker i dag, kvittrar Tor. – Kven får gåva?

Dennis geiper, men trekker ein lapp ut av nisselua. Brettar han fort ut.

– Merida, seier han og kastar lappen over skuldra.

Merida og gjengen hennar jublar. Ho tek imot og pakkar opp eit eller anna han ikkje veit kva er, og ikkje gidd å sjå på. Gåver er noko tull. Berre dyrt, og å gi bort noko ingen bryr seg om, kva er vitsen med det? Han har inga ønskeliste til jul, sånt er for småungar.

Men han hadde gjort som Tor hadde sagt. Tor var eigentleg grei, og Dennis var ikkje alltid så grei mot han. Men Tor var læraren, laga reglar som var umoglege å halde, oppgåver og prøver som fekk det til å klø i bein og armar, gjorde ofte at han berre måtte krølle saman eit eller anna, måtte berre sparke i noko, måtte ut. Tor pleidde å kome etter, og Dennis hadde bedt om orsaking for at han reiv i stykke skjorta til Tor ein gong, og at han sparka sund den døra. Det er lenge sidan no. Han er ikkje så ofte sint lenger, ikkje slik at han øydelegg så mykje. Det er mest slik at han berre må unna dei andre, han kan sitje på stolen og sjå ned, vere i ei anna verd. Han ser ikkje kva som skjer, høyrer ikkje, før nokon roper eller ler.

Så kanskje hadde han litt dårleg samvit, og gjorde som Tor sa. Han kjøpte ei gåve og pakka henne inn. Gåve til mamma, som pappa masar om, har han ikkje kjøpt. Har ho fortent det, liksom?

Skuledagen sniglar seg av garde, han berre ventar på at han skal gå over. Då han skal pakke saman og endeleg gå, ser han lappen på pulten. Ein papirlapp. Bretta to gongar.

«Ingen i klassen har vakrare auge enn deg».

Hæ?! Han blir heilt flau over at nokon kan skrive noko så tullete, riv lappen i fleire bitar og kastar han i søpla så ingen skal sjå.

Han kan ikkje la vere å møte sitt eige blick i mobilskjermen rett etterpå. Han ser etter. Granskar seg sjølv. Det er ikkje noko spesielt med auga hans. Kven kan finne på å skrive noko så dumt?

## KAPITTEL 5 – HELIN

Det er jo tullete, det er jo det. Men Helin kan ikkje la vere å håpe. Når Tor kjem med nisselua, håper Helin at nokon skal trekke namnet hennar. At ho skal pakke opp, og at ho skjønner når ho opnar, at det er ei gåve frå Liam. At han skal sjå på henne med det rolege og gode blikket.

Han er så annleis enn alle andre her, som berre skal tøffe seg. Kva veit ho eigentleg om han? Han seier ikkje mykje. Det verkar ikkje som han har fått nokon gjeng eller spesielle vener her enno. Han liker klementinar. Han ser snill ut. Han har lett for å smile, men gapskrattar ikkje. Det er ikkje lett å la vere å håpe.

Men nei. Då Tor kjem smilande og rekker fram nisselua, er det henne han stoppar framfor i dag. Ho trekker Alexander, som får eit munnspele. Rar gåve, og alle ser at det er Vega som har gitt gåva, for ho blir heilt mørkeraud i fjeset. Det blir latter, kommentarar og klein stemning. Tor får det travelt med å sette i gang med engelskoppgåver, og så er alt som vanleg. Nokre jobbar, dei fleste tullar, pratar.

Dei får lov til å velje læringspartnar sjølve. Bjørk og Helin gjer nokre oppgåver, så blir dei sitjande og skravle. Bjørk vil berre snakke om sin «hemmelege» nisseven, sjølvst.

– Veit du at han spelar?

– Gamar? Det gjer vel alle?

Det er visst ikkje mogleg for Bjørk å snakke lågt. No må snart alle vite kven som skal få dei parfymerte sokkane.

– Nei, ikkje slik. Piano.

– Piano? Helin stussar.

– Ja, er det ikkje kult? Han spelar i eit orkester. Sånn stort med vaksne folk med feler og tubaer og slikt.

Jo, det er kult. Liam er noko for seg sjølv. Spelar piano, ikkje Xbox.

Av og til trur ho at han ser på henne, men det kan ikkje stemme. Kvar gong ho ser etter, ser han ein annan veg.

– Vi må jo finne på nokre nissestrekar, Helin! seier Bjørk. – Kanskje vi kan bygge ein stor snømann i hagen hans?

– Lukke til, seier Helin tørt og peikar ut av vindaug. Det er framleis brunt, grått og regn der ute.



## KAPITTEL 6 – DENNIS

Sjølv om Dennis hadde rive sund og kasta lappen, ligg han og blafrar i hovudet likevel. Vakre auge? For noko tull. Det er ikkje noko spesielt med dei. Dei er blå, heilt normale. Han har granska seg sjølv i spegelen heime, sett djupt inn i sine eigne auge. Det var nesten ubehageleg å sjå på seg sjølv så lenge. Møte sitt eige blikk. Han må jo sjå litt på kva slags auge dei andre i klassen har, og. Den lappen var heilt sikkert meint til nokon andre og låg på feil pult. Han kan ikkje hugse at han har sett nokon av klassekameratane i auga sidan dei var små og leikte i skulegarden. Eller kanskje når han slenger ut noko kødd, og ventar på at nokon skal le. Men det er jo ingen som liker han, same kor mange som ler.

Henrik har også blå auge, ser han. Og då han ser etter ein gong til, kjapt, ser han at dei er lyseblå.

Helin har brune, nei, kanskje grønne? Ho sit litt framfor han, men ho snur seg stadig og ser bakover i klasserommet. Fort, som om det er noko hemmeleg. Ser ho etter nissevenen sin?

– Har nokon idear til juleavslutninga? Vi må ha noko underhaldning, seier Tor, og forslaga haglar.

– Du kan ha stand-up, Tor!

– Dennis, kan ikkje du synge?

– Bjørk kan ha hår- og negleshow?

– Blæh, seier Bjørk. – Men Liam, du kan jo spele piano?

– Kan du? seier Tor overraska. – Vil du spele noko på avslutninga?

Alle ser på Liam.

– Ja, det kan eg vel, seier han, heilt kvardagsleg.

Dei får berre drive på, Dennis kunne ikkje bry seg mindre. Har ikkje tenkt seg på avslutning uansett.

– Eg har blitt så glad i «Stjerna i desember», kan du spele den, og så syng klassen? Kan vi klare det?

Dennis ristar på hovudet, han er null interessert i å stå og synge ein julesong ingen kan, framfor foreldre med julesnille ansikt. Skikkelege foreldre, som ikkje gjer noko gale. Ikkje som mamma. Eller endå verre, mammas ansikt som ser på han. Håpefullt og stolt.

Men folk i klassen seier utruleg nok ja, fleire. Dennis må sjå seg rundt, kva skjer her?

Når han snur seg, ser han Liam. Det same blikket som Helin hadde. Dei kastar dei korte blikka mot kvarandre, men aldri samtidig. Så rart. Og så rart at han legg merke til det. Han bryr seg jo ikkje.

## KAPITTEL 7 – HELIN

Det er iskaldt då Helin går heim frå skulen. Sjølv sagt fann ho ikkje den gode vinterjakka i dag tidleg. Det er godt å endeleg kome heim og inn i den varme gangen.

– Hei, Helin, roper mamma frå stova. Ho jobbar stort sett nattevakter og har nok sove i heile dag. Helin stikk så vidt inn til henne.

– Bra dag? spør mamma.

– Heilt grei, svarar Helin. – Eg går og slappar av litt før middag, ok?

– Så klart er det greitt, det er lasagne om ein times tid, seier mamma og smiler.

Helin går på rommet og lukkar døra. Jo, det har vore ein heilt grei dag. Ho kunne ha nemnt at Bjørk har skifta fargar og no har rosa hår og oransje neglar. Ho kunne ha sagt at Mo hadde trekt Dennis i dag, og at han hadde fått den blå pakka framfor seg på pulten. Han hadde ikkje pakka opp før timen etter, skulle sikkert vise kor lite han brydde seg. Så typisk.

– Hæ, sa han og trekte på skuldrene midt i mattetimen. – Kva er dette?

Han heldt ei brun kake med kvit mandel opp i vêret.

– Ein sirupssnipp, ser du vel! svara Bjørk irritert. – Som nokon har bakt og lagt i ein fin boks og pakka inn, for svarte! Kan du ikkje berre halde kjeft og vere litt takknemleg?

Det vart faktisk stille i klasserommet.

Så dumt, tenkte Helin. Bjørk hadde jo svara med ein gong, som om ho visste kva som var i pakka. Men dei fleste hadde jo forstått at Bjørk hadde trekt Liam som hemmeleg nisseven. Og då tenkte dei kanskje at Bjørk visste kva Helin skulle gi bort, og til kven. Men det hadde ikkje Helin sagt til nokon. Ikkje ville ho at nokon skulle vite det, heller. Det kunne godt vere hemmeleg fram til avslutninga, då var det straks ferie likevel, og folk kom til å gløyme alt som skjedde før jul.

– Det er jo eit parallelogram, sa Liam plutselig.

– Riktig! sa Tor begeistra. – Ein sirupssnipp har form som eit parallelogram.

Perfekte kaker for mattetimen. De kan berre fortsette fram til oppgåve 7.12!

Lukta av mammas lasagne breier seg på kjøkkenet. No er han straks klar, dei ventar på storesøster Jenny. Mor har kome heim, dei to mødre hennar dekker bordet og tenner lys.

– Eg er heimeee! roper det frå gangen. Heilt overflødig, alle forstod det då døra small att.

Like etter slenger Jenny seg ned ved bordet med eit stort glis.

– Det er jo heilt iskaldt ute, det må då snart kome snø?

Mor nikkar til det, og mamma set lasagnen på bordet.

– Helin, eg gløynde å seie at eg lånte jakka di i dag, ho er jo så god. Og sjå kva eg fann i lomma!

Jaså gitt, det var derfor ho hadde måtta fryse i dag! Helin skal til å seie akkurat kva ho synest om det, men så legg Jenny ein søt liten nissesjokolade på bordet.

– Det må jo vere den hemmelege nissevenen din! seier mamma. Helin fortalde om opplegget då dei bakte sirupssnippar og berlinerkransar.

– Og sjå kva eg fann i andre lomma, seier Jenny, minst like blid. Ho brettar ut ein liten lapp.

– Ingen i denne klassen har vakrare auge enn deg, les ho høgt. – No er eg verkeleg spent på kven som nissar med deg!

## KAPITTEL 8 – DENNIS

Det er siste time, og Dennis kjenner kor tung han er. I armane, hovudet, auga. Alt Tor seier, er som graut. Augelokka glir att. Han sov ikkje mykje i natt. Etter skulen skal han og pappa dra og hente mamma. Det er mange månader sidan han såg henne sist. Han har ikkje hatt noko lyst til å dra dit ho var. I fengsel. Endå pappa sa at det ikkje var som han trudde, det var fint å besøke henne der, ho ønskte seg besøk.

Men Dennis klarte ikkje. Han har ikkje sett mamma på fem månader. Det har vore pappa og han lenge no. Dei har klart seg heilt fint. Det er fint at soninga er over, men han gler seg ikkje til mamma kjem heim. Klarar det ikkje, og kjenner det gneg i magen – han veit jo at mamma gler seg og sikkert lurar på kvifor han ikkje har besøkt henne.

– Sjå! Julestemning! Bjørk roper ut, midt i Tors forklaring om atomkjernar. Han må sjå ut, og ja! Plutseleg er verda kvit. Eit kvitt dryss over alt det grå og brune der ute i skulegarden. Alt det triste og rotete er blitt reint og roleg. Snøen drysser sakte og pent utanfor. Det kjem jo til å bli jul.

Nugattiboksen hadde vore gåva i dag. Han hadde pakka inn i aluminiumsfolie, og Vega hadde blitt trekt. Ho hadde pakka ut boksen og gløtta bort på han.

– Er det deg?

Dennis hadde ikkje klart å seie noko, men han nikka. Det var jo inga stor og viktig hemmelegheit, akkurat. Han kjente ikkje Vega i det heile tatt, endå dei hadde gått i same klasse i mange år. Ho var ei av dei kule jentene, dei brydde seg aldri med sånne som han. Ho har mørkeblå, nesten grå auge, visste han no.

– Kult! sa ho. – Endeleg noko eg faktisk har lyst på. Eg elsker Nugatti.

Ingen lo av den rare og billege gåva.

Då er den hemmelegheita over, og dei er ein dag nærare jul. Og det er på tide å pakke saman for dagen snart. Han har gjort det allereie, har faktisk ikkje funne fram bøkene i det heile tatt denne timen. Godt å vere tidleg ute med noko for ein gongs skuld. Han berre ventar på at Tor skal seie frå, let blikket gli opp frå golvet, ut av vindauget, over klasserommet, folka.

Plutseleg forstår han kven lappen eigentleg er til. Bjørk streifar han med store, brune auge. Ho har så mykje anna som tiltrekker seg merksemd, det er svarte klede og fargerike neglar og håret som no er rosa. Men dei store, brune auga, som både kan gneistre og vere heilt rolege og nesten svarte, kvifor har han ikkje sett dei før?

Det er dei penaste auga i klassen.

## KAPITTEL 9 – HELIN

– Ok, fokus!

Tor roper, men det er det ingen som bryr seg om. Klassen er samla i Trollsalen, der dei skal ha avslutninga.

Liam set seg til pianoet. Han er berre så annleis enn dei andre. Det lyse håret ser framleis heilt heimeklipt ut, ingen rette kantar i nakken eller ved øyra. Ingen andre kunne gått med den raude strikkegenseren og sett så kul ut.

Når tonane frå pianoet tonar ut i rommet, stilnar faktisk praten. Teksten står på skjermen, og Tor står framfor dei og gyngar mens han syng. Det let faktisk ikkje så verst no.

*Snøen som fell stilt no i kveld,  
breier teppe over mørke fjell,  
alt blir så lysare no,  
og naturen får sove*

– Veldig bra! roper Tor. – De kjem til å overraske foreldra dykkar, eg har aldri høyrtd ein ungdomsskuleklasse syngje så fint og klart før! Det er nok pianoet som gjer susen!

Han klappar Liam på skuldra.

– Vi tek han ein gong til! seier Tor.

Helin kjem på at ho har lagt att mobilen i jakkelomma i klasserommet, og snik seg kjapt ut for å hente han. Det har hendt før at ting forsvinn frå jakkelommer her. Heldigvis ligg mobilen der, og så kjem ho på ein ting til, ho må på do. Det hastar ikkje å stå og syngje med dei andre.

Men då ho kjem tilbake til Trollsalen, er nesten alle dei andre fordufta. Berre Liam sit der og spelar på pianoet. Helin kjenner at det prikkar i hovudet. Kva har skjedd? Ho går sakte bort til Liam, han spelar noko som er både kjent og ukjent på same tid, sikkert noko gamalt. Ho stoppar og blir ståande og lytte, heilt til han er ferdig og musikken stilnar i den store salen. Så stille har det nok aldri vore her.

Liam snur seg, og Helin blir varm i fjeset. Sikkert raud. Det kjennest som om ho har sniklytta.

– Kor vart det av dei andre ...? klarer ho til slutt å få sagt.

– Rektor kom. Han ville snakke med Tor og ein til, eg trur det var Dennis. Og så forsvann alle, berre.

- Ikkje du, seier Helin.
- Nei, eg venta litt, seier Liam. – Eg har det ikkje travelt. Og det var fint å spele litt.
- Ja. Fint, seier Helin.

Liam let forsiktig att pianolokket.

- Likte du det altså? seier han.
- Ja, men eg anar ikkje kva det er, svarar Helin.
- Viss du vil høyre meir ... Det er ein konsert første nyttårsdag ...

Kva meiner han no? Skal han spele? Høyre på? Ber han henne med? Kan det vere som ho håper, at han har skrive den lappen?

- Far min spelar på konserten, kanskje du har lyst til å vere med?

Og før Helin har rokke å tenke seg om, har ho svara ja.

Strofene i julesongen er henta frå «Stjerna i desember» av Gaute Øvereng.

## KAPITTEL 10 – DENNIS

Altså, folk tolerer ingenting for tida. Ein snøball høyrer jo med når det snør. Det er vanskeleg å unngå at det kjem småstein i snøballen såpass tidleg på vinteren. Han hadde sikta på skiltet utanfor skulen, kasta av full kraft, og så kom dei ungane berre gåande akkurat då. Eit uhell, men det vart jo full pakke med rektor og ein gråtande gut i femte med eit lite sår i panna, unnskyld og ein prat med dei heime, som rektor sa. Mamma hadde ikkje blitt så glad. Ikkje pappa, heller. Men det hadde ikkje blitt så mykje prat om det etter at dei kom heim att. Lite prat om noko som helst. Han var mest på rommet sitt.

Det var i går. No er han på veg til skulen igjen. Like greitt. Han kjem inn fem over, som han pleier, ikkje nokon vits i å bryte den tradisjonen. Den same julestemninga, lys og song og glitter, Tor er blid att.

Det er ikkje mange lappane att. Henrik trekker, det er Liam som skal få gåva si i dag. Han pakkar opp med ein gong, det er eit par sokkar. Var ikkje det litt kjedeleg gåve? – Tusen takk, hemmelege nisseven, seier Liam og kjenner på sokkane. – Ver så god! roper Bjørk, og alle ler. Det er kanskje berre Dennis som ikkje har fått med seg at Bjørk liker Liam så godt? Vel, ho heldt i alle fall ikkje noko hemmeleg, den jenta. Dennis snur seg og ser auga hennar lyse. *Dei vakraste*. Det er ord han ikkje kan seie, men han kan tenke dei inni seg. Han blir både varm og trist på same tid.

Han orkar ikkje gå ut i friminuttet. Etter at alle dei andre har gått ut, seier Tor at det er greitt. Han kan få slappe av litt aleine om han treng det. Dennis berre nikkar. Han treng det.

Plutselig opnar døra seg, Liam kjem inn. – Eg skal berre hente noko, seier han. – Vi har jo prøve neste time. – Å, seier Dennis. Det bryr han midt i ryggen.

Liam set seg, blar i boka, men ser ikkje ut til å lese noko. – Gler du deg til ferie? spør han. Dennis berre trekker på skuldrene. – Gjer du? – Ja, eg gjer det. Eg gler meg til foreldra mine kjem heim til jul. Pappa har hatt julekonsert på Svalbard, og mamma er med. Dei skal dra heim i kveld, men no er det uvêr. Det er ikkje sikkert at dei rekk avslutninga.

Dennis veit ikkje heilt kva han skal svare. Han kunne gjerne sendt mamma til Svalbard. Ut i stormen. Kanskje. Han kremtar.

– Det ordnar seg nok. Men du, luktar det ikkje litt spesielt her?



## KAPITTEL 11 – HELIN

Store og små strøymer inn i Trollsalen og set seg rundt borda. Det summer av stemmer, folk har faktisk pynta seg, det er glitter og julestemning. Helin kjem inn saman med mor og mamma.

– Skal vi sette oss her? spør mor, og Helin har mest lyst til å svare nei. Dennis sit her, med foreldra sine, sikkert. Men dei bryr seg visst ikkje om kva ho meiner uansett, set seg ned og smiler og nikkar.

Tor går opp på scenen, han har dress og nisselue og grip mikrofonen.

– Velkomen til juleavslutning! No er faktisk alle komne, det er eg glad for. Ingen sjuke! Vi skal ete god mat og kose oss i lag. Men først skal vi avsløre den store spenninga vi har hatt i klassen i desember, nemleg kven som er kvarandre sin hemmelege nisseven!

Tor har klasselista framfor seg og roper opp eitt og eitt namn.

– Mo?

Mos hemmelege ven rekker opp handa, alle ler.

– Eg visste det! seier Mo.

Nokre blir overraska, andre ikkje. Nokre blir flaue. Bjørk har skjønt at det var Merida, den største baben i klassen. Dei klarer å gi kvarandre eit smil. Merida har faktisk kjøpt ein kul naglelakk til Bjørk.

Liam blir glad for at det var Bjørk som var den hemmelege venen, han smiler i alle fall. Alle er så happy. Tor kan vere nøgd med klassen sin. Men når er det Helins tur?

– Så er det Dennis. Kven har vore den hemmelege venen hans? spør Tor.

Helin rekker opp handa. Dennis ser overraska på henne. Han hadde ikkje gjetta det likevel.

– Takk for sirupssnippane, seier han. Helin berre nikkar, det skal bety ver så god og det er greitt, babe, men ikkje noko meir. Det får halde.

Eitt namn til. Dennis lener seg mot henne.

– Sorry viss eg har sagt noko teit til deg. Men den lappen du skreiv ...?

– Lapp? Helin er overraska på så mange måtar.

– Om at eg har ... pene auge.

– Hæ? Helin forstår ingenting. Ho har ikkje skrive nokon slik lapp. Men ho har jo fått ein! Og ho hadde eit håp om kven det var frå.

– Ikkje frå meg. Du har nok ein annan fan i klassen.

Dennis blir heilt rar. Søkk liksom saman. Ser for ein gongs skuld ikkje berre sint og sur ut.

– Ok, det var nok feil, kviskrar han. Helin håper ingen har høyrte dei.

– Helin! roper Tor ut. – Du er den siste! Kven var din hemmelege ven?  
Inga hand i vêret. Ingen melder seg. Helin hadde fått eit fint, lite lys, forma som ei snølykt. Men kven hadde gitt henne lyset?

Alle ser seg rundt i Trollsalen, men det hjelper ikkje. Tor blir stressa, klør seg i nisselua.

– Jammen, alle har jo hatt ein hemmeleg ven! Eg må berre sjekka lista mi, berre vent, vi finn ut av dette ... Men no tek vi songen først!

Bjørk ser bestyrta ut. Mo fniser.

– Vi finn ut av dette, gjentek Tor. – Men no skal vi altså synge «Stjerna i desember». Det er ein song kanskje ikkje så mange kjenner, men som vi har blitt veldig glade i. Og vi er så heldige at Liam vil spele saman med oss. Bli gjerne med, de vaksne og!

Liam tek plass ved pianoet. Han ser så alvorleg ut, gruer han seg? Eller har det skjedd noko? Uansett, han spelar opp. Klassen står ved sida av pianoet, ser mot foreldra, publikum. Klassen syng, det blir så tynt og rart i den store Trollsalen.

*Dagen er kort, kvelden kjem brått,  
det er kaldt, himmelen lyser blått*

Songen stilnar meir og meir. Så flautt. Helin kan eigentleg teksten, men viss ingen andre syng ...

*Vi står med himmelvendt blikk,  
ser eit lys i det fjerne.*

Det er like før det stoppar heilt opp, endå Tor viftar med armane og smiler som berre det. Brått høyrer Helin ei sterk og klar stemme som syng med dei.

*Ei stjerne skin i mørke desember  
ho gir lys i våre inste rom*

Ho løftar blikket. Det er mora til Dennis, som Helin sat ved i stad. Ho hadde ikkje sagt noko før i kveld. Men ho kan synge. Ho syng «Stjerna i desember» som ei songstjerne, og blikka går att og fram til mora og Dennis, som ser ut som han berre vil løpe av garde. Men songen stig, mora til Dennis og Liam leier dei trygt og sikkert, det er til og med fint, det er som om orda betyr noko og gir lys.

Etter songen klappar dei for kvarandre, folka i klassen og foreldra og Tor. Og Liam får ein ekstra applaus. Helin blir varm inni seg, stolt. Dei har planar saman som ingen veit noko om. Ho kjenner at ho blir raud i kinna då auga deira møtest eit sekund. To. Det er han som har dei vakraste auga. Blå og klare, opne. Ho håper ingen ser dei raude kinna.

Bjørk sit på nabobordet, ho vippar stolen bakover og snakkar til Helin.  
– Eg hørde du sa noko om ein lapp i stad?

– Ja, SÅ rart, seier Helin. – Dennis trudde eg hadde skrive ein lapp til han, men det var eg som fekk den lappen, og der stod det ...  
– ... at du har dei vakraste auga i klassen? spør Bjørk. – Eg fekk og den lappen!

Bjørk hoppar opp på scenen og grip mikrofonen. Fortel om lappen, spør om fleire har fått han.

21 hender i vêret. Alle har fått lappen, alle har dei vakraste auga i klassen.

Om kvelden poppar ei melding opp på mobilen.

*Orsak. Eg er den hemmelege nissevenen din. Eg hadde ein dårleg kveld. Klarte ikkje seie frå. Eg er så lei meg. Ser deg på konserten – ok?*

Helin skriv 100 svar. Slettar 99.

*Takk for det fine lyset. Og nissesjokoladen? Eg må få høyre meir når vi møtest. God jul ☺*

Strofene i julesongen er henta frå «Stjerna i desember» av Gaute Øvereng.

## KAPITTEL 12 – DENNIS

Det er vesle julaftan, og julestemninga er definitivt over. Snøen har blitt slaps, og det regnar og blæs som vanleg. Men inne er det glitter og nissar og små, søte rådyr med snødryss som ikkje smeltar.

Mamma har funne fram julepynten og kjøpt noko nytt, noko er som før, og noko er annleis.

– Eg veit det aldri skulle skjedd, alt det dumme og ulovlege, sa mamma etter juleavslutninga. – Men det gjorde det, og no er eg her att. Vi må jo berre prøve å vere oss sjølve att.

– Men du har vore borte så lenge, sa Dennis.

– Ja. Det har vore lang tid for meg og, sa mamma. – Men no er eg her.

Og slik var det. Mamma var ein forbrytar, ho hadde vore i fengsel. Men mamma var og den som pynta huset og gjorde det koseleg, den som bakte julekaker i siste liten, den som song høgt og klart utan å skamme seg. Mamma. Som no står på kjøkkenet og lagar julepizza, slik dei alltid har hatt vesle julaftan. Det luktar godt, mykje betre enn all mat han og pappa hadde henta dei siste månadene.

Han sit på stova, ser barnslege julefilmene og gjer ikkje noko. Et ein sirupssnipp. Prøver å ikkje tenke for mykje, berre la det bli jul. Han hadde kjøpt ein engel til mamma, ho likte slikt, gjorde det før i alle fall. Og ho er vel den same?

Det plingar i mobilen. No att. Klasse-chatten hadde eksplodert etter avslutninga. Alle hadde lurt, alle hadde undra seg over blikka dei hadde fått frå andre. Men kven hadde gitt den same lappen til alle?

Chatten bobla, og svaret kom. Frå Liam.

*Eg skreiv lappane. Då eg begynte her i haust, var det ingen som såg meg i auga på fleire veker. Og det var ikkje berre eg. Klassen eg kom frå, var ikkje berre grei. Kanskje ikkje eg, heller. Men no tenkte eg at eg kunne gjere noko bra. Og at vi kan sjå på kvarandre, i staden for ned i pulten eller i skjermen. Eg tek ein pause frå chatten. God jul, alle!*

Det var så overraskande, veldig rart og så klart fint. Mange kommentarar, men det kom ikkje meir frå Liam.

Det plingar igjen, det er ikkje mobilen hans. Det ringer på mamma sin, ho pratar med nokon, kjem ut til han på stova etterpå.

– Vi får besøk til julepizzaen, det er Liam i klassen din. Det er vel greit?

Dennis skjønner ingenting, men nikkar.

– Jo, så klart, men ... kvifor det?

– Eg kjenner faren hans frå gamle dagar, vi spelte i band saman for omtrent hundre år sidan. Og no sit foreldra til Liam vêrfaste på Svalbard. Det ser ut til å stilne i morgon, men eg inviterte Liam til å overnatte her. Det er jo vesle julaftan. Pappa er og hentar han no.

– God jul, seier Liam då han kjem inn saman med pappa, litt etterpå. Dei er regnvåte i håret, Liam smiler eit slags smil. – Det var veldig snilt at eg fekk kome hit.

– Det skulle berre mangle, seier mamma. – Eg håper det er greit at du søv på rommet til Dennis i natt? Vi har ikkje noko eige gjesterom.

Stakkars mamma, tenker Dennis. Ho veit ikkje at ingen i klassen liker meg. Kan hende Liam ikkje tør å seie nei?

– Så klart, svarar Liam med eit smil som ser betre ut enn det han kom med. Som om han kanskje meiner det. Han nikkar på det bustete håret. Det er ganske kult, eigentleg.

Regnet piskar mot ruta då dei legg seg. Liam ligg på ein madrass på golvet.

– Håper det er greit at eg er her, seier Liam etter at dei har snakka om alle slags ting Dennis ikkje hadde visst at han kunne snakke med nokon om.

– Så klart. Kjem foreldra dine att til i morgon?

– Ja, dei har fått plass på neste fly. Og bestemor og onkel er på veg frå Hardanger. Det blir nok ei god jul etter kvart.

– Bra, seier Dennis. – Det blir det her og. God jul, altså.

Eller han berre tenker det, for han held på å sovne. Og kjenner at det er akkurat det det er – ei god jul. Regnet har gitt seg, og ei stjerne blinkar mellom gardinene.